

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

Solventnosť II

Národná banka Slovenska

Obsah

- Základné informácie o Solventnosti II
- Kvantitatívna dopadová štúdia Solventnosti II - QIS5
- Projekt Solventnosť II v NBS

Základné informácie o Solventnosti II

Ciele Solventnosti II

- zvýšiť ochranu pre poistených a príjemcov poistného plnenia
- podchytiť najnovší vývoj v oblasti dohľadu nad obozretným podnikaním, poistnej a finančnej matematike a v riadení rizík
- zlepšiť reguláciu dohľadu nad poistným trhom
- zvýšiť integráciu poistného trhu EÚ,
- prehĺbiť harmonizáciu v poistnom sektore v rámci EÚ
- zvýšiť medzinárodnú konkurencieschopnosť poisťovateľov

Hlavné prínosy Solventnosti II

- zavedenie prístupu citlivého na riziko s poskytovaním stimulov na riadenie rizík
- súlad s realistickým oceňovaním podľa aktuálneho trhového oceňovania aktív a záväzkov
- zavedenie komplexného prístupu k „bilancii“
- dôraz na správne riadenie poisťovne s osobitným dôrazom na:
 - systém riadenia rizík
 - systém vnútornej kontroly
 - aktuársku funkciu
 - vnútorný audit
 - pravidlá externe zverených činností
- zvýšenie transparentnosti poisťného sektora
- zvýšenie medziodvetvovej jednotnosti (medzisektorová konvergencia)
- zvýšenie konvergencie v regulácii poisťného sektora v rámci EÚ
- zvýšenie transparentnosti orgánov dohľadu
- zavedenie pravidiel týkajúcich sa rovnocennosti režimov solventnosti tretích krajín
- zabezpečenie väčšej flexibility (t.j. umožnenie rýchlejšej reakcie na zmeny v súvislosti s príchodom nových trendov v budúcnosti)
- výrazne zakotvenie princípu proporcionality

Možné sprievodné negatívne efekty

- zníženie záujmu poisťovní preberať niektoré druhy rizík
- zvýšenie cien poistných produktov v niektorých poistných odvetviach alebo pri konkrétnych kategóriách poisťníkov predstavujúcich vyššie riziko
- zánik malých poisťovní
- náklady na implementáciu

Solventnosť I - nevýhody

- Historicky orientované meranie kapitálových požiadaviek
- Závislá na účtovných princípoch (→ napr. Oceňovanie rezerv)
- Pravidlá Solventnosti I neodrážajú všetky riziká, ktorým je poisťovňa vystavená (napríklad trhové riziko/ALM, kreditné riziko, operačné riziko)
- Ignoruje modernú teóriu rizika
- Rôzne formy zaistenia nie sú brané do úvahy
- Rôzne súvislosti (korelácie) medzi rôznymi rizikami nie sú brané do úvahy

Basel II vs. Solventnosť II - Spoločné charakteristiky

- Hlavným cieľom oboch projektov je ochrana klienta a zvýšenie stability finančného sektora
- 3 piliere (kvantitatívny, kvalitatívny, zverejňovanie)
- Systém vnútornej kontroly a riadenie rizika
- Rizikovo orientovaný dohľad
- Náročnosť oboch projektov si vyžaduje vyššie požiadavky na databázu dát a software

Basel II vs. Solventnosť II - rozdiely

- Solvency II smeruje k harmonizácii finančných trhov
 - Basel II umožňuje slobodu lokálnym dohľadom
- Solvency II ohodnocuje všetky kvantifikovateľné riziká v Pilieri I, t.j. navyše k bankovým rizikám ešte ALM, poisťné riziko životného, neživotného a zdravotného poistenia
 - Basel II sa zaoberá trhovým, kreditným a operačným rizikom

Basel II vs. Solventnosť II - rozdiely

- Solventnosť II je založená na reálnom ocenení aktív a záväzkov poisťovne
- Solventnosť II zahŕňa vplyv diverzifikácie rizík
 - Basel II diverzifikáciu medzi jednotlivými rizikami ignoruje, ale v rámci rizík sa môže využiť vplyv diverzifikácie (kapitálové požiadavky medzi jednotlivými rizikami sa sčítajú)
- Solventnosť II umožňuje vytvorenie kompletného interného rizikového modelu poisťovne
 - Basel II umožňuje úplný model na trhové a operačné riziko. Pre kreditné riziko je regulátorom umožnené používať interné modely na určenie parametrov pravdepodobnosti zlyhania a straty v prípade zlyhania.

Solventnosť II vs. Basel II

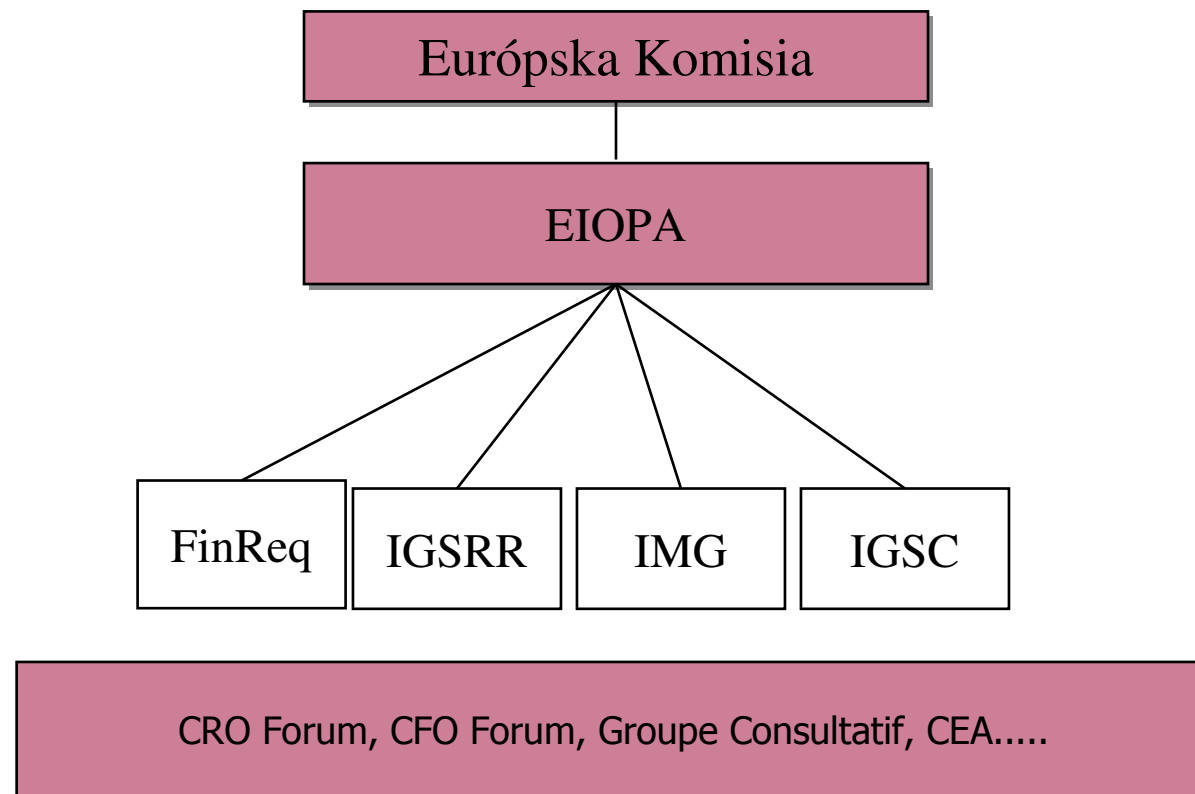
Riziko	Solventnosť I	Solventnosť II	Basel II
Poistné	•	•	
Trhové		•	•
ALM		•	
Kreditné		•	•
Operačné		•	•

Pozn.1: Solventnosť I – faktorový model, v ktorom kalibrácia nie je zameraná na jednotlivé riziká.

Pozn.2: Poistné riziko je v Solventnosti II rozdelené na životné, neživotné a zdravotné poistenie

Základná inštitucionálna štruktúra prípravy Solventnosti II

Rámcová smernica o Solventnosti II

- Určuje všeobecný rámec podnikania v poisťovníctve
- Rekodifikácia 14 smerníc upravujúcich oblasť poistenia
- Využitie Lamfalussyho procesu
- Nová architektúra dohľadu a regulácie v EU
- Nemení sa režim pre finančné konglomeráty
- Princíp proporcionality
- Malé poisťovne sú vylúčené z rozsahu pôsobnosti smernice, napríklad
 - Ročné poistné nižšie než 5 miliónov eur
 - Technické rezervy nepresahujú 25 miliónov eur
 - V prípade, že poisťovňa patrí do skupiny, celkové technické rezervy nepresahujú 25 miliónov eur

Rámcová smernica o Solventnosti II

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES

- Schválenie – 25.11.2009
- Publikácia – december 2009
- Očakávané zmeny – smernica OMD II
 - Právomoci - EIOPA (Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov),
 - Schvaľovanie Level 2
 - Záväzné technické štandardy (BTS) – EIOPA
 - Záväzná mediácia
 - Posunutie dátumu transpozície
 - Prechodné obdobia
- Nový zákon o poisťovníctve a na neho nadväzujúce vykonávacie predpisy
 - pracovná skupina (zloženie: Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Národná banka Slovenska, SLASPO)

Vykonávacie opatrenia k smernici o Solventnosti II

- V súčasnosti prebieha príprava vykonávacích opatrení (Level 2)
- Kvantitatívna dopadová štúdia QIS 5
 - testovanie kalibrácie kvantitatívnych požiadaviek
- Vykonávacie opatrenia budú vydané formou nariadenia, pričom nariadenie nie je potrebné transponovať do vnútroštátnych právnych predpisov a je záväzné automaticky.
- EIOPA pracuje na príprave záväzných technických štandardov a guidance
- Veľký rozsah novej regulácie: level 1 – 126 strán vo vestníku EU, level 2 – cca 350 strán vo formáte word, level 3 – stovky strán.

Problematické oblasti

- Komplikovanosť systému ako celku
- Komplikovaný výpočet SCR
- EPIFP
- „contract boundaries“

Piliere novej regulácie

1. Pilier	2. Pilier	3. Pilier
<p>Kvantitatívne požiadavky:</p> <p>Oceňovanie aktív a záväzkov</p> <p>Technické rezervy</p> <p>Vlastné zdroje</p> <p>SCR, MCR</p> <p>Investície</p>	<p>Kvalitatívne požiadavky a dohľad:</p> <p>Systém správy a riadenia</p> <p>ORSA</p> <p>Outsourcing</p> <p>Výkon dohľadu</p>	<p>Trhová disciplína, zverejňovanie a vykazovanie</p> <p>Harmonizované vykazovanie</p> <p>Zverejňovanie</p>
<p>Činnosti odborov:</p> <p>Aktuárskeho, rizikového manažmentu, účtovného ...</p>	<p>Činnosti odborov:</p> <p>interného auditu, compliance, právneho, rizikového manažmentu</p>	<p>Činnosti odborov:</p> <p>Kontroľingu</p>

Finálna zodpovednosť manažmentu

Nové pravidlá podľa smernice o Solventnosti II

Kvantitatívne požiadavky - Pilier I

- oceňovanie aktív a záväzkov, vlastné zdroje, SCR, MCR a investície

Kvalitatívne požiadavky a dohľad - Pilier II

- Systém správy a riadenia
 - skôr zásady ako predpisy, princíp proporcionality, transparentnosť dohľadu, „Add on“ len za presne vymedzených okolností, vlastné posúdenie rizika a solventnosti, outsourcing
- Zjednocovanie procesov dohľadu
 - Jednotné uplatňovanie právnych predpisov

Nové pravidlá podľa smernice o Solventnosti II

Uverejňovanie informácií - Pilier III

- Predkladanie akýchkoľvek informácií na účely dohľadu
- Správa o solventnosti a finančnom stave
 - Popis obchodnej činnosti a výkonnosti
 - Popis systému správy „governance“ a hodnotenie jeho vhodnosti z hľadiska rizikového profilu poisťovne/zaistovne
 - Popis jednotlivých rizík, a to vystavenie sa riziku, koncentrácia, citlivosť a znižovanie rizika
 - Popis metód a predpokladov ocenenia aktív a záväzkov a rozdiel medzi Solventnosťou II a účtovníctvom
 - Popis riadenia kapitálu
- Zverejnenia

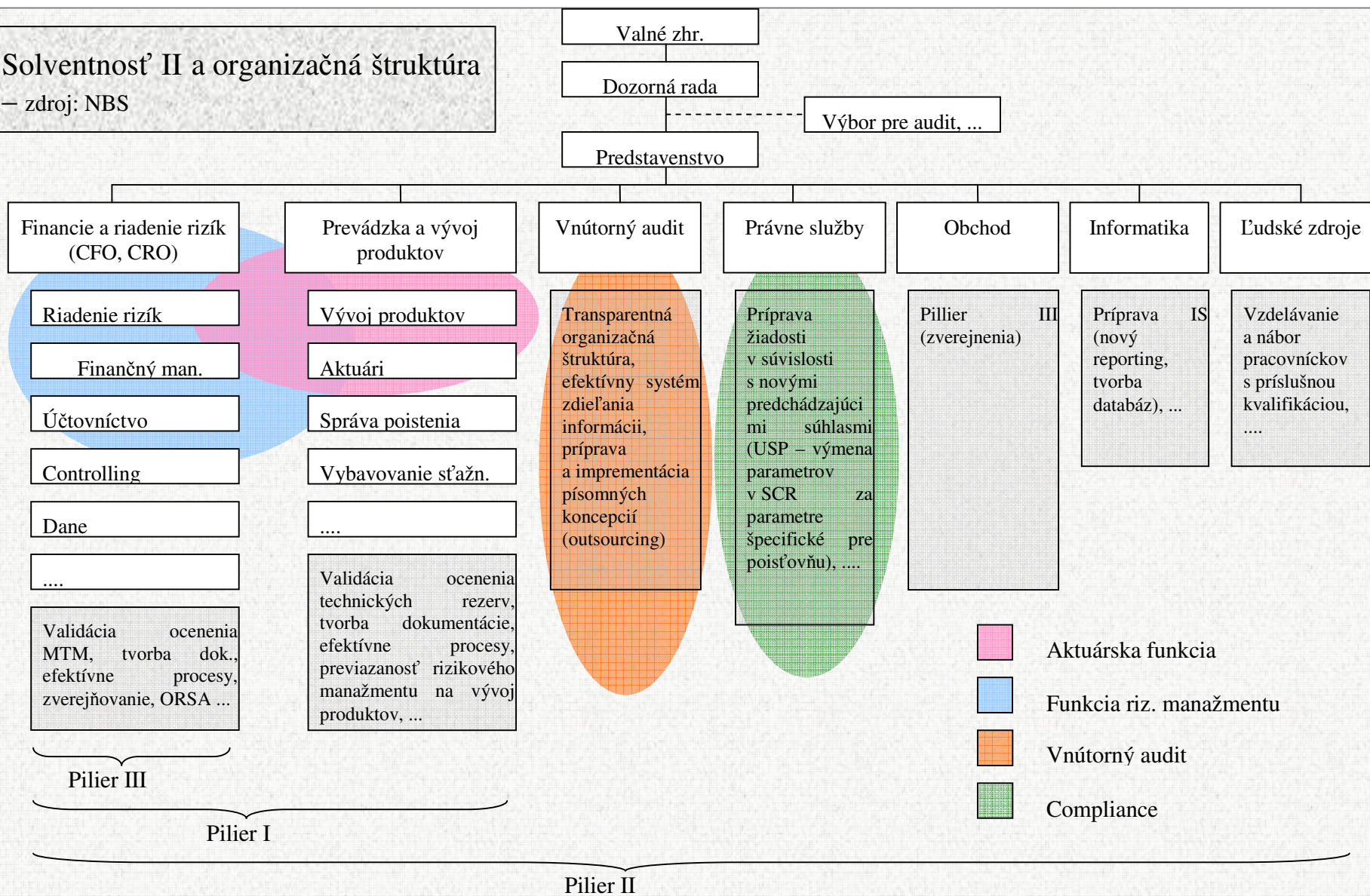
Dohľad nad skupinou

- Dohľad nad skupinou nie je doplňujúci
- Orgán dohľadu nad skupinou

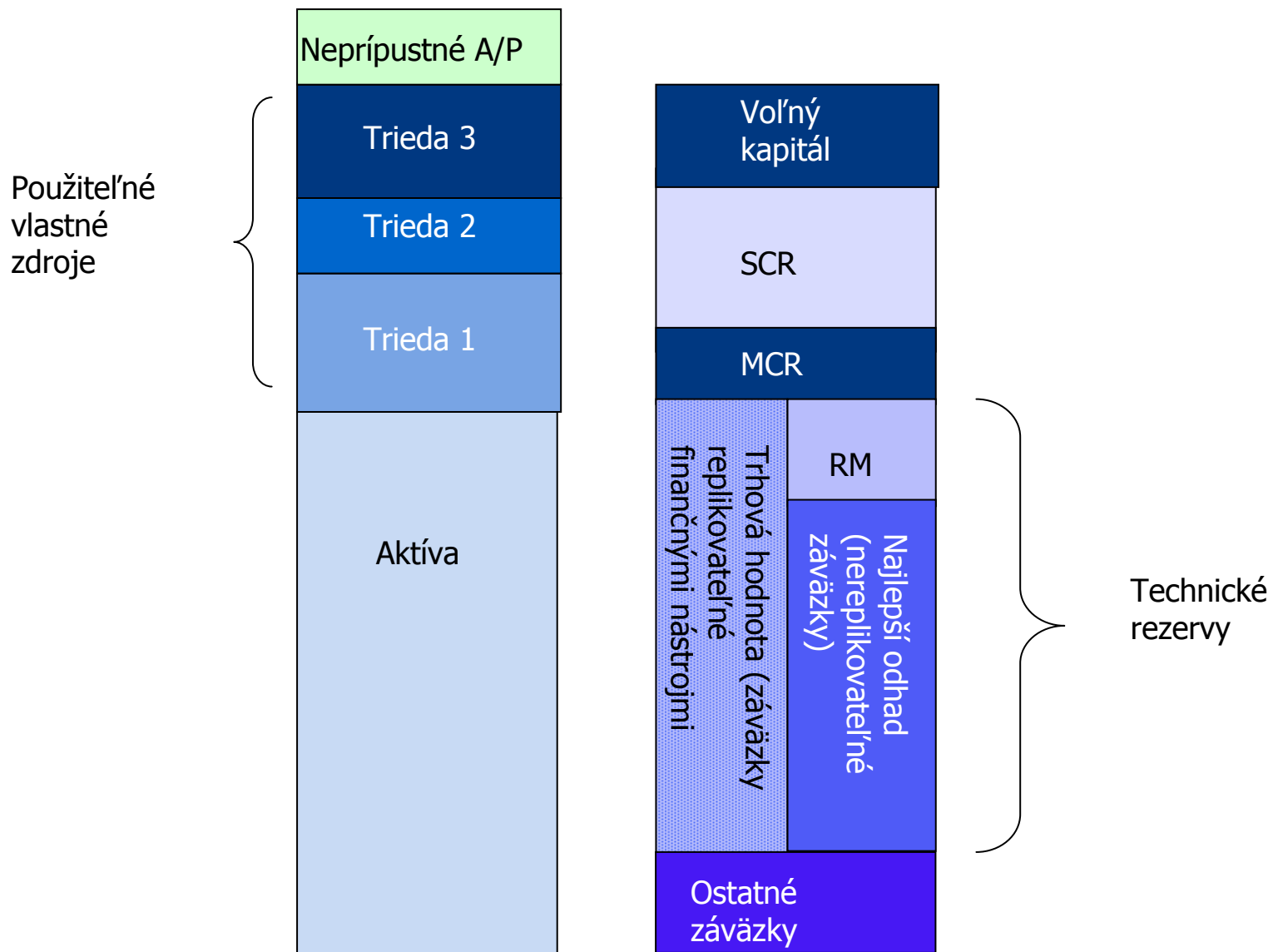

Solventnosť II a organizačná štruktúra

– zdroj: NBS

Ekonomická bilancia

Riziká

- **Trhové riziko**
 - riziko vyplývajúce z úrovne alebo volatility trhových cien finančných nástrojov, ktoré ovplyvňujú hodnotu aktív a záväzkov poisťovní. Zohľadňuje sa rozdiely medzi aktívami a záväzkami, najmä ich durácia.
- **Upisovacie riziko** (životného, neživotného a zdravotného poistenia)
 - riziko vyplývajúce z poisťných záväzkov v súvislosti s prebratými rizikami a procesmi používanými pri výkone činnosti
- **Riziko zlyhania protistrany**
 - riziko prípadných stráty spôsobených neočakávaným zlyhaním alebo zhoršením úverového ratingu protistrán alebo dlžníkov poisťovne
- **Operačné riziko**
 - riziko stráty vyplývajúce z nevhodných alebo chybných vnútorných postupov alebo z ich zlyhania, zo zlyhania ľudského faktora, zo zlyhania používaných systémov alebo z vonkajších udalostí

UŽITOČNÉ LINKY

- Národná banka Slovenska
 - <http://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom/dohlad-nad-poistovnictvom/solventnost-ii>
- EIOPA
 - <https://eiopa.europa.eu/home/index.html>
- Európska Komisia
 - http://ec.europa.eu/internal_market/insurance/solvency/index_en.htm

Kvantitatívna dopadová štúdia Solventnosti II -QIS5

Ciele

- Zistenie dopadu Solventnosti II
- Otestovanie súladu návrhu L2 (prostredníctvom TS) so zásadami stanovenými smernicou o Solventnosti II
- Otestovanie prípravy na novú reguláciu
- Zlepšenie databáz poisťovní
- Zlepšenie komunikácie medzi poisťovňami a dohľadom pri implementácii Solventnosti II

Účasť (1)

	Počet	% z poisťovní spadajúcich pod Solventnosť II	% zo všetkých poisťovní
Životné poisťovne*	5	71	71
Neživotné poisťovne	0	0	0
Univerzálne poisťovne	10	90	90
Všetci účastníci	15	75	75

V rámci životných poisťovní je zahrnutá aj poisťovňa s univerzálnou licenciou špecializujúca sa na životné poistenie

Celkovo sa účasť oproti predchádzajúcej dopadovej štúdii zvýšila o osem poisťovní (nárast o 114%) a relatívna účasť sa zvýšila o 45 percentuálnych bodov.

Účasť (2)

Trhový podiel	Hrubé predpísané poistné		Technické rezervy (Unit-Linked)		Technické rezervy (okrem Unit-Linked)		Technické rezervy	
	Celkový trhový podiel (%)	<i>z toho univerzálne poisťovne</i>	Celkový trhový podiel (%)	<i>z toho univerzálne poisťovne</i>	Celkový trhový podiel (%)	<i>z toho univerzálne poisťovne</i>	Celkový trhový podiel (%)	<i>z toho univerzálne poisťovne</i>
Životné poistenie	87.6%	64.3%	97.6%	56.9%	99.6%	69.2%	99.2%	66.6%
Neživotné poistenie	95.0%	95.0%			97.6%	97.6%	97.6%	97.6%

Problematické

- Praktická aplikácia samotnej metodológie
- Segmentácia
- Zahrnutie budúceho poistného do modelu cash flow vs. ocenenie budúcich ziskov vnorených v budúcom poistnom (prebiehajúce diskusie, presun z Tier 1 do Tier 3)
- Kalibrácia katastrofického rizika a niektoré vstupy pre CAT riziko (zdravotné poistenie a Man-made riziká)
- Riziko zlyhania protistrany – zložitý výpočet
- Schopnosť absorpcie strát (technické rezervy a odložené dane) – zložitý výpočet ako i problémy s pochopením navrhovanej metodiky

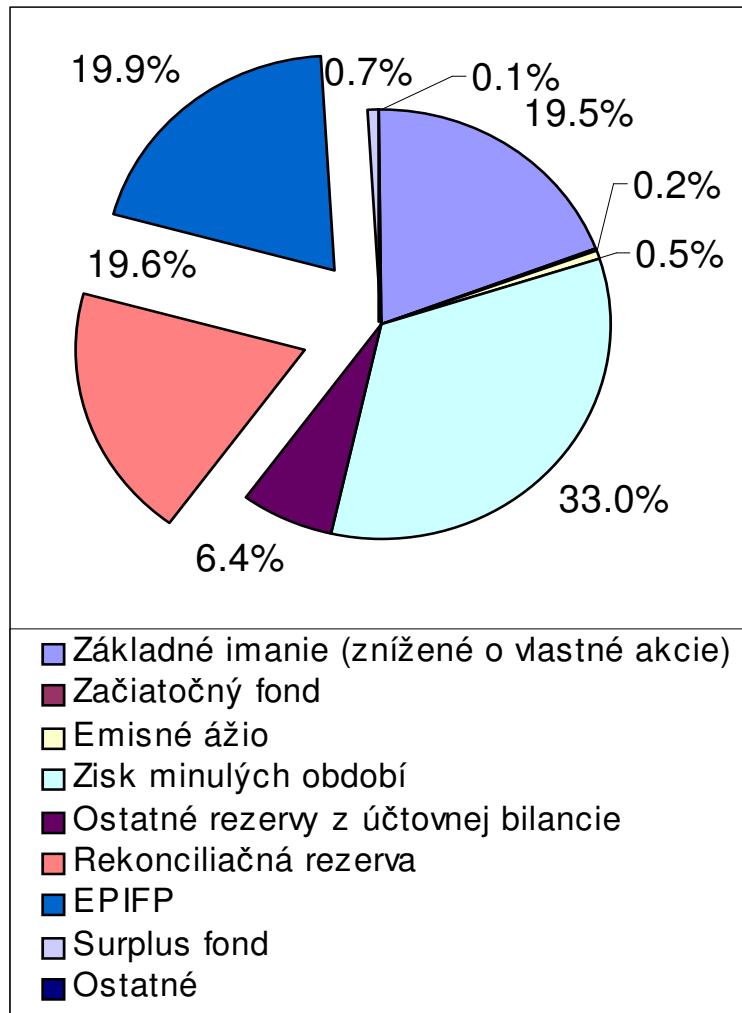

Oceňovanie aktív a záväzkov (okrem technických rezerv)

- Problematické
 - Položky bez trhovej hodnoty
 - účasti vo finančných subjektoch, pohľadávky zo zaistenia, nehmotný majetok ...
 - Budúce daňové pohľadávky/záväzky
 - Budúce zisky vnorené v budúcom poistnom (EPIFP)

Vlastné zdroje

Vlastné zdroje tvorili nasledovné položky:

- Kmeňové akcie
- Emisné ážio
- Zisky minulých období
- Iné fondy
- Rekonciliačná rezerva
- Budúce zisky vnorené v budúcom poistnom

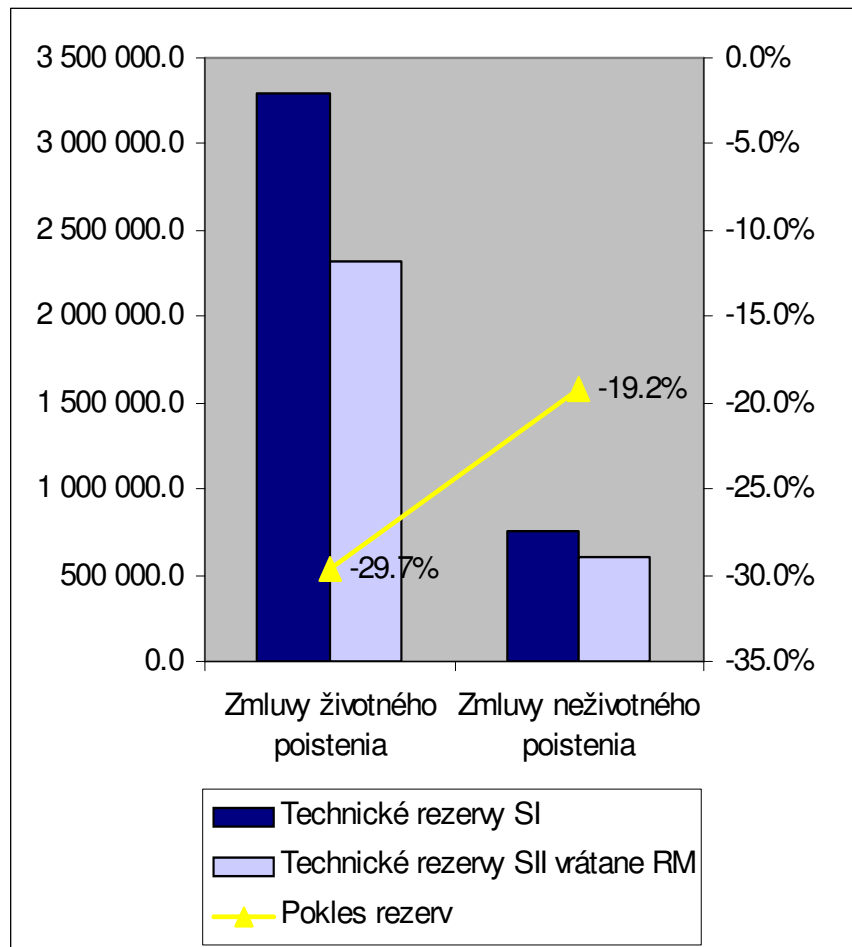

Zatriedenie vlastných zdrojov do tried

Všetky poisťovne	Tier 1	Tier 2	Tier 3	Spolu
Pred úpravou	2 115 226	195	0	2 115 421
Úprava o "Restricted reserves"	2 115 074	347	0	2 115 421
Úprava o "Účasti v kreditných a finančných inštitúciách"	1 998 514	347	0	1 998 861
Zmena Vlastných zdrojov po úpravách	-5.5%	78.2%	-	-
Vlastné zdroje SI				1 291 441
Nárast použiteľných vlastných zdrojov				54.8%

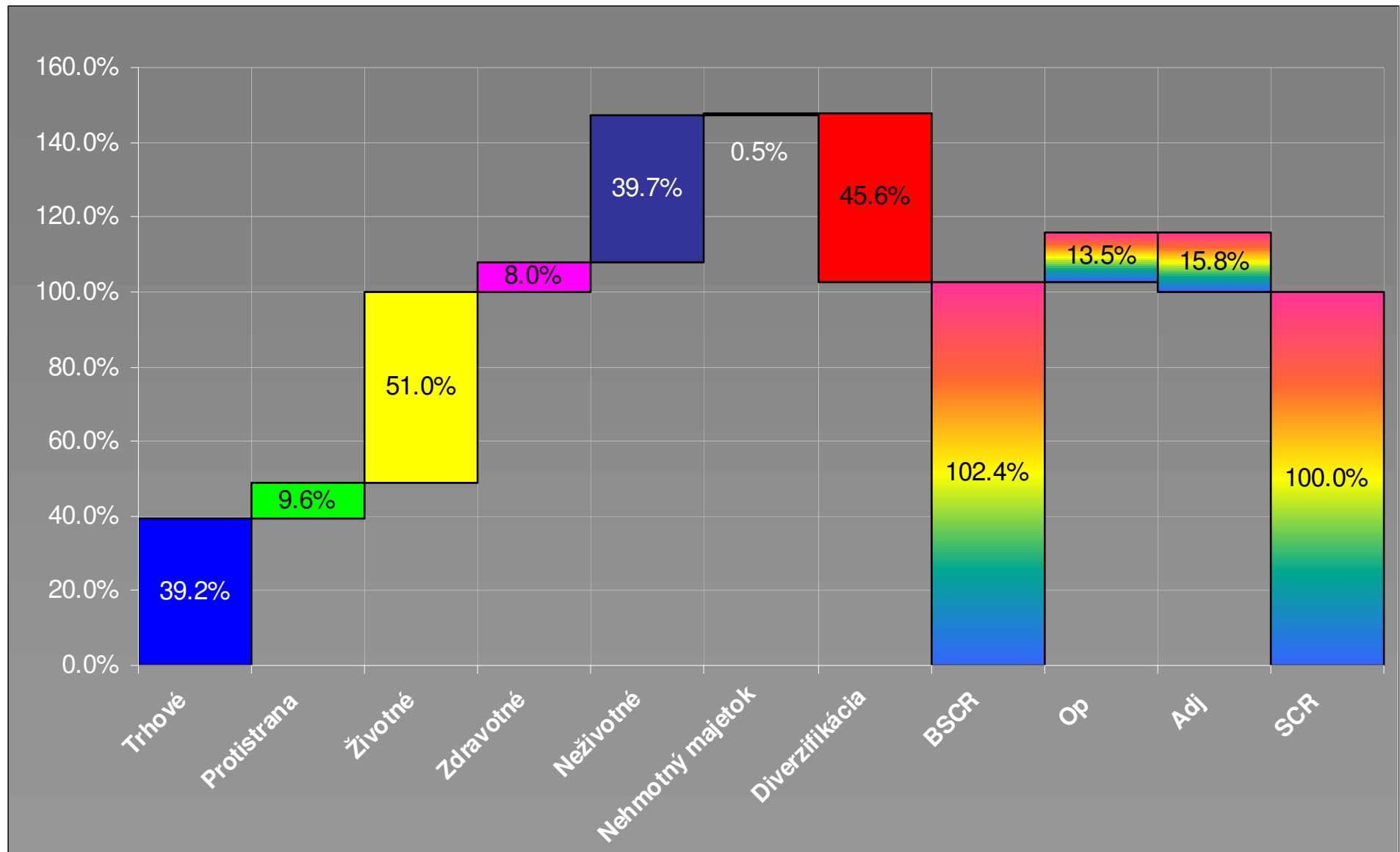

Technické rezervy

- Celkovo technické rezervy klesli o 27,5% (čiastočne kompenzované RM – pokles o 21,1%)
- Pokles bol spôsobený najmä z dôvodu :
 - použitia realistických predpokladov
 - zmeny diskontovania (+ illiquidity premium)
 - umožnenie negatívnych rezerv
 - zrušenie dolnej hranice vo výške odkupných hodnôt
 - neaplikovanie contract boundaries na Unit-Linked kontrakty

Zloženie SCR

Finančný dopad nových regulačných požiadaviek

	QIS5	Solventnosť I	Zmena	Pomer QIS5 k aktuálnemu oceneniu v %
Aktíva	5 829 027.2	6 066 374.6	-237 347	96.1%
Technické rezervy a ostatné záväzky	3 692 901.2	4 775 759.6	-1 082 858	77.3%
Použiteľný vlastný kapitál	1 998 861.2	1 047 744.9	951 116	165.3%
Požadovaný kapitál (SCR)	679 666.9	296 670.4	382 996	229.1%
Prebytok - použiteľný vlastný kapitál znížený o požadovaný kapitál	145 4491.9	977 893.4	476 599	148.7%

- Nárast kapitálových požiadaviek
- Nárast vlastných zdrojov (najmä vplyvom zníženia hodnoty technických rezerv)

- Nárast voľného kapitálu (nárast vlastných zdrojov bol vyšší než rast kapitálových požiadaviek)

Projekt Solventnost' II v NBS

Hlavné výstupy

- Analýza pripravenosti poisťovní na Solventnosť II
- Analýza dopadov Solventnosti II na Národnú banku Slovenska
- Správa o piatej kvantitatívnej dopadovej štúdii (QIS 5) v poisťnom sektore
- Analýza súčasnej slovenskej legislatívy v poisťnom sektore z pohľadu smernice o Solventnosti II

**Ďakujeme za
pozornost'**